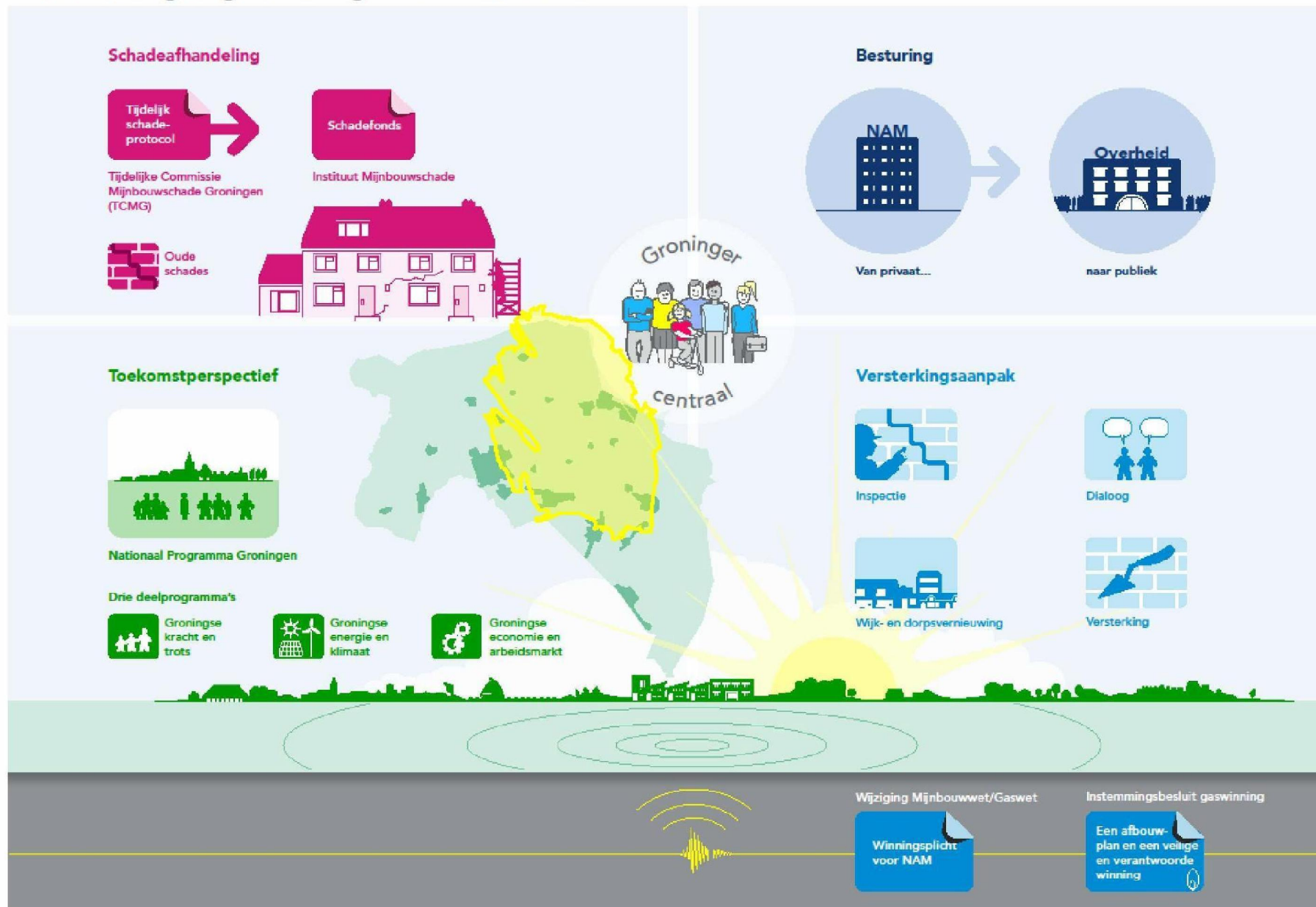

Dossier gaswinning & aardbevingen

Een introductie voor de nieuwe raad

Ontwikkelingen gaswinningsdossier september 2018

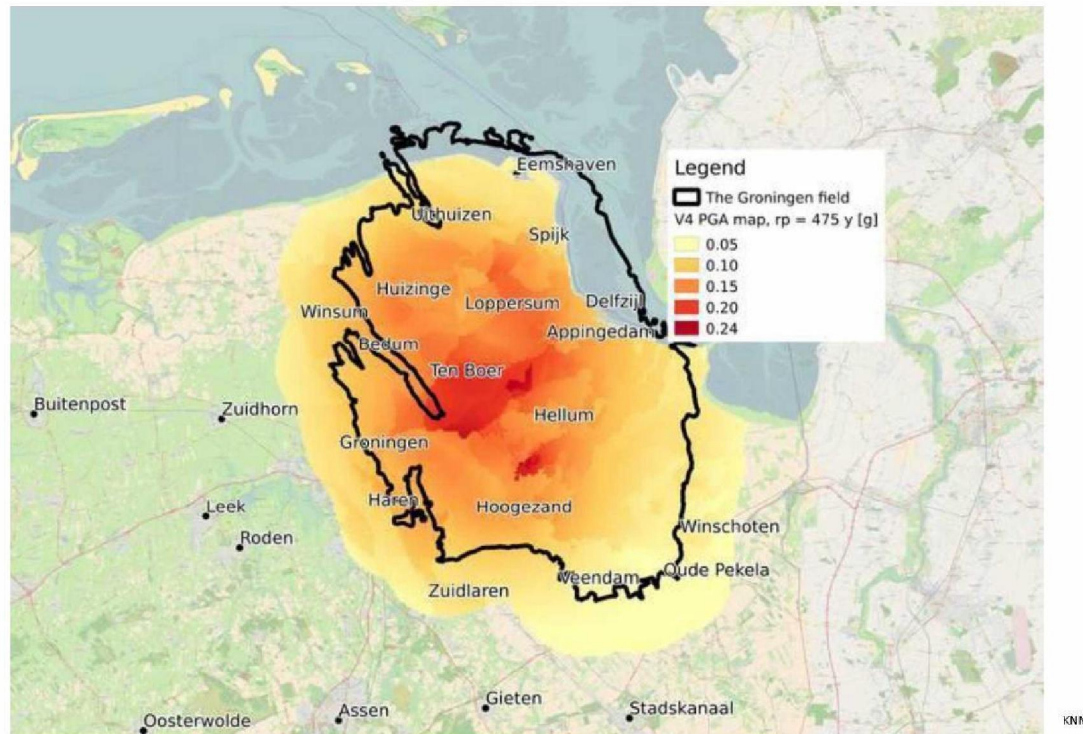

Ondergrond & gaswinning

(10)(2e)

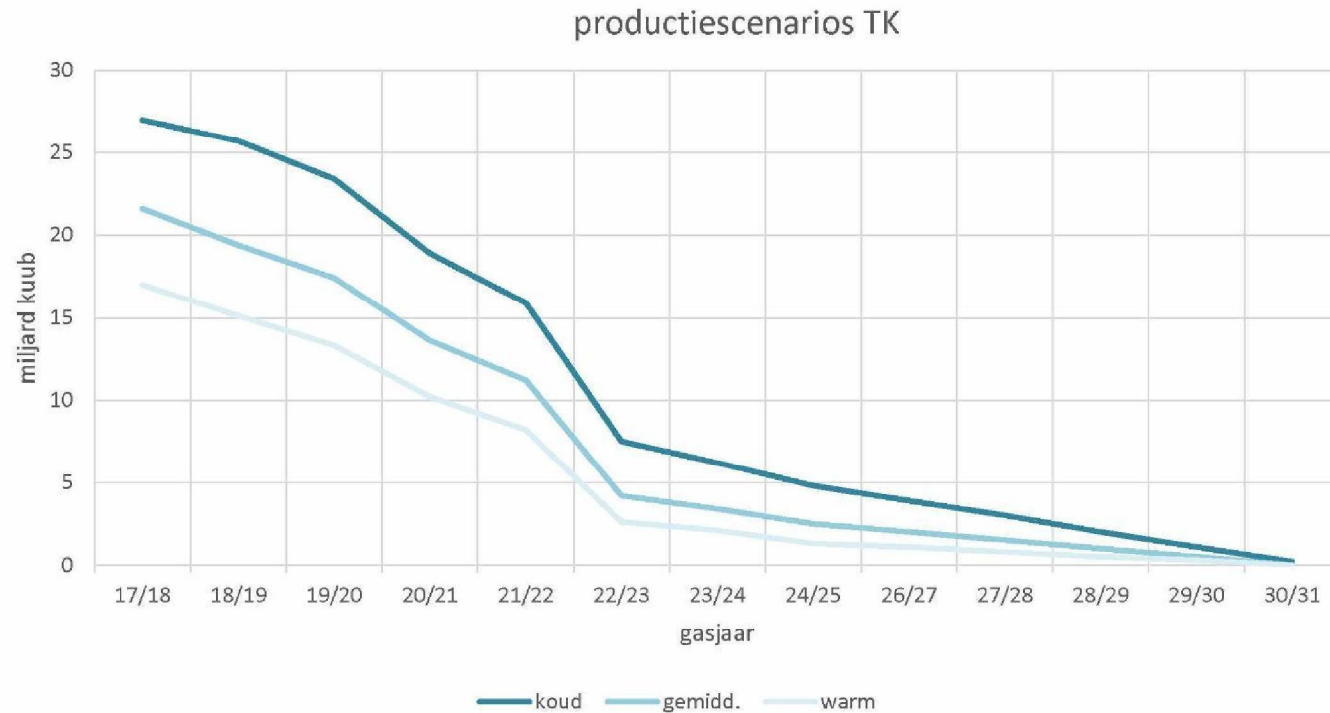

Aardbeving zorgt voor trilling aan oppervlakte

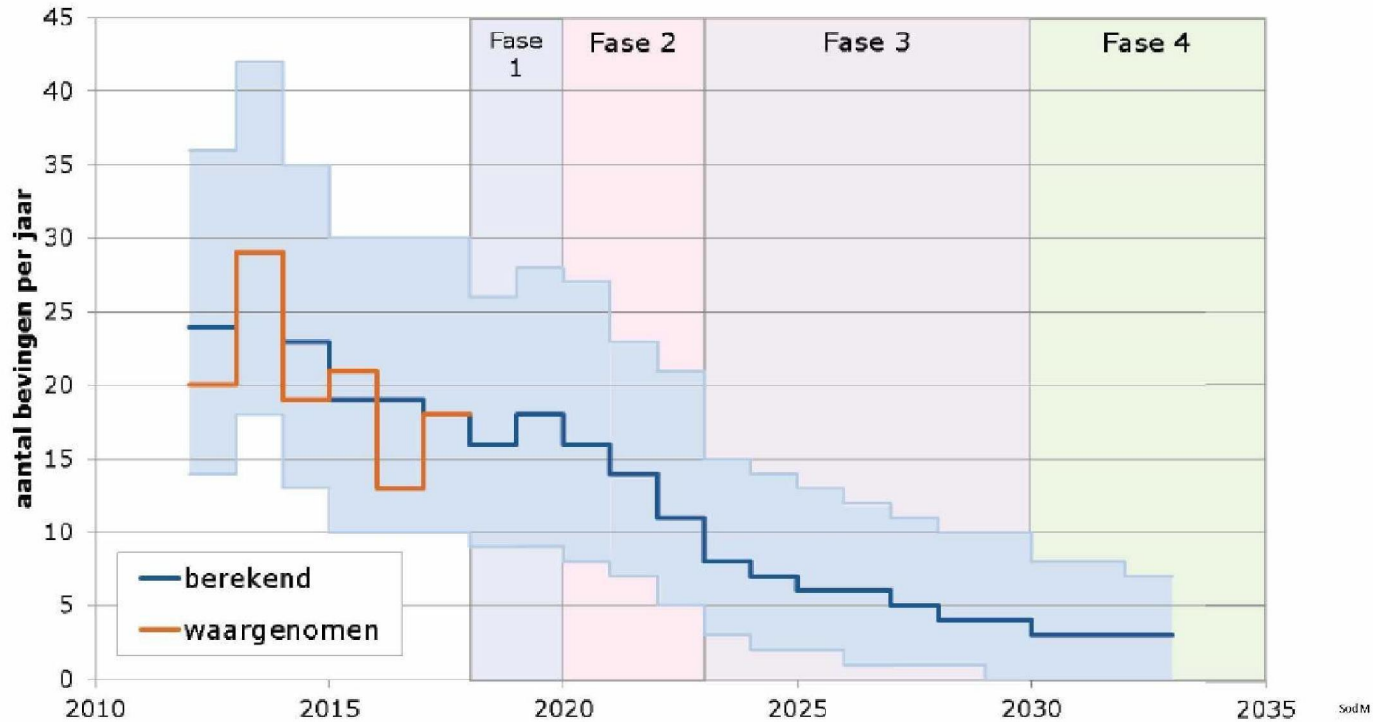
Dreigingskaart geeft voorspelling met verwachte grondversnellingen

Kabinet gaat gaswinning Groningenveld stoppen

Hoogte winning afhankelijk van temperatuur

Kans op aardbevingen neemt af

Figuur 2: Berekeningen van de ontwikkeling van het jaarlijks aantal bevingen met een sterkte van 1,5 en hoger voor het afbouwscenario van het kabinet. De blauwe band geeft de onzekerheid op het berekende aantal bevingen weer.

Grootste stap bij in gebruik name stikstoffabriek Zuidbroek

Minister EZK neemt gaswinningsbesluit

- In gaswinningsbesluit wordt hoogte van gaswinning bepaald;
- Komend gasjaar (okt-okt) bedraagt hoogte 19,4 miljard kuub (gemiddelde winter);
- Laatste “klassieke besluit” obv winningsplan;
- Daarna jaarlijkse vaststelling operationele strategie door minister.

Rol college en raad

- Regionale overheden (colleges) behouden adviesfunctie bij jaarlijks besluit;
- Daarnaast jaarlijks zienswijze en beroep mogelijk;
- Gemeente heeft, mede namens de raad, beroep aangetekend gaswinningsbesluit 2018/2019;
- Adviesfase voor B&W voorjaar 2019 (6wk);
- Raad wordt om input gevraagd.

Ondergrond & gaswinning

Vragen

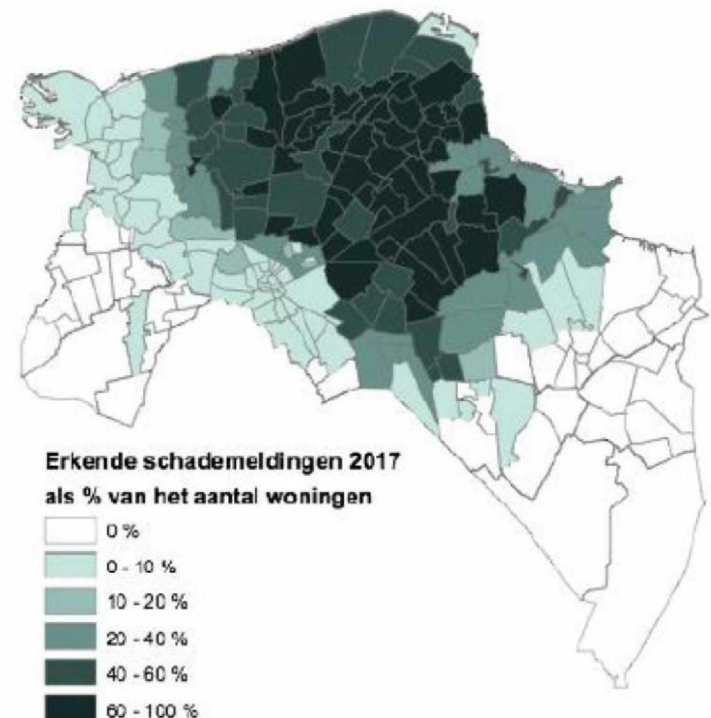
Schade door aardbevingen

(10)(2e)

Terugblik

- > 100.000 schades
- Tot 31 maart 2017: NAM/CVW
- Maart 2018: TCMG
- Gemeente heeft geen rol, wel zorg voor bewoners

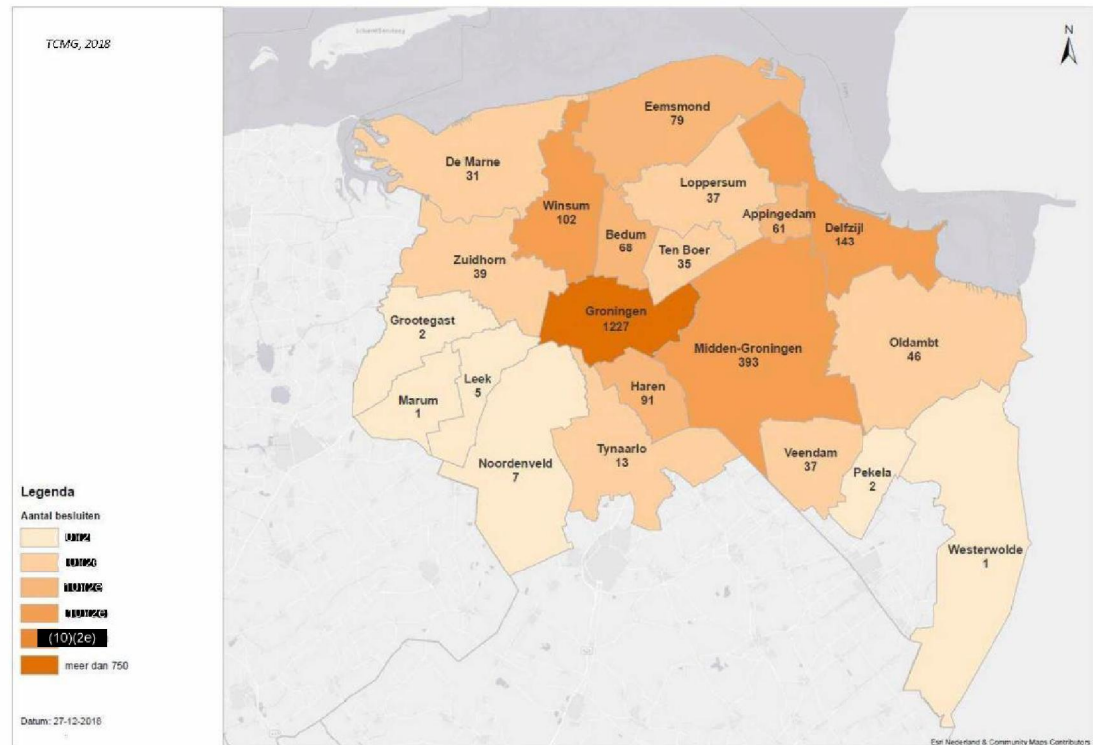
Gronings Perspectief, 2018

TCMG

- Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen
  - Schadeprotocol
- 4 pijlers schadeafhandeling
  - Verantwoordelijke Staat
  - Rechtvaardig
  - Menselijke maat
  - Onafhankelijk

Besluiten TCMG

- 20.000 meldingen vanaf maart 2017
  - 6000 opnames, 2500 besluiten (nu 150-200 per week)

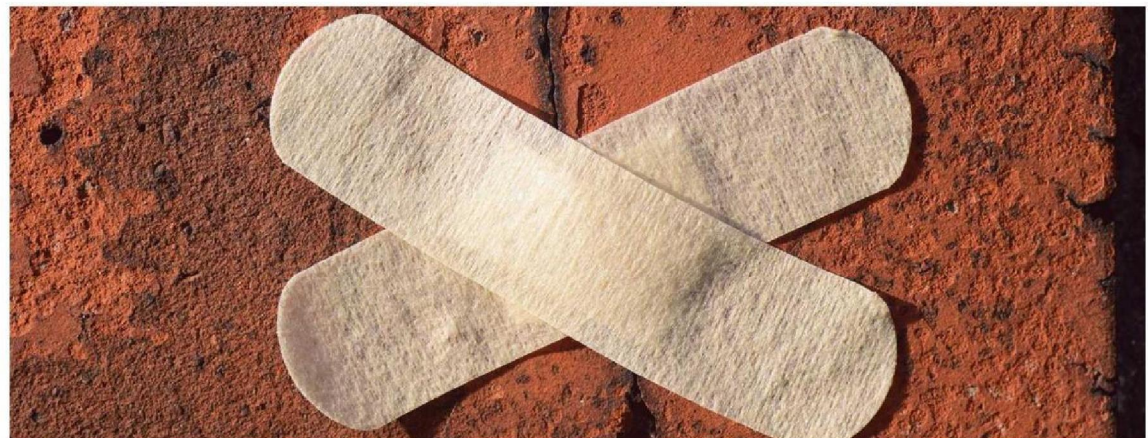

Wetsvoorstel

- TCMG > Instituut Mijnbouwschade (in de loop van 2019)
- Zelfstandig bestuursorgaan
- Overheden hebben in zomer 2018 gereageerd op wetsvoorstel
  - Nu voor advies bij RvS

AOS

- Acuut onveilige situaties
- Bij zorgen over veiligheid
  - Indien nodig worden maatregelen genomen en wordt gemeente geïnformeerd

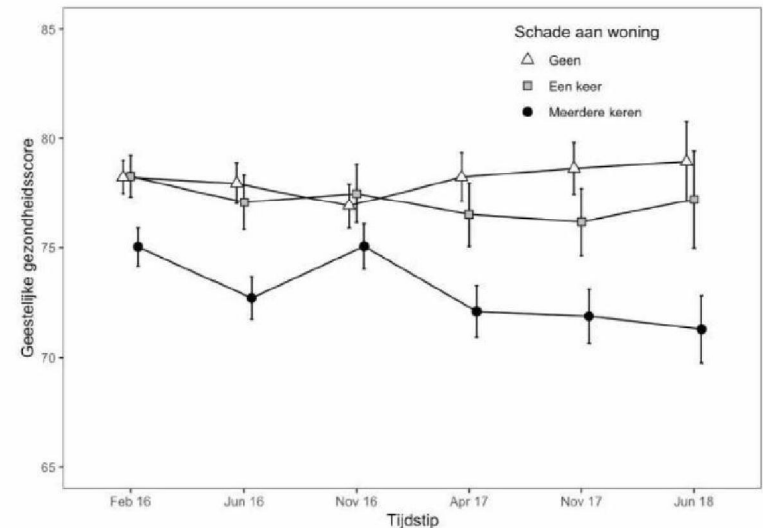
Gevolgen van schade

- Waardedaling woningen
  - (10)(2e): tot 2015 gemiddeld 9,3% (tot 27% in kerngebied)
- Koopinstrument
- Waardevermeerderingsregeling

Gronings Perspectief

- Verband (meervoudige) schade en geestelijke gezondheid
  - Veiligheidsgevoel
  - Gevoel van controle
  - Vertrouwen in de toekomst

Gronings Perspectief, 2018

- Schadeherstel ≠ versterken

Schade door aardbevingen

Vragen

Versterken

(10)(2e)

Versterking Ten Boer tot voorjaar 2018

- Van binnen naar buiten en van rij naar vrij
- De al bestaande groepen (batches 1467, 1588, 1581 en groep inspecties 2^e helft 2017/2018)
- Daarnaast aantal programma's:
Zorgprogramma en het Scholenprogramma.
- Eigen initiatief e.d.

Gaswinning naar nul

- Maart 2018: Besluit kabinet om gaswinning versneld af te bouwen
- Mei 2018: Minister EZK laat onderzoeken wat besluit betekent voor versterkingsprogramma
- Nov 2018: Versterkingsaanpak is veranderd Plan van Aanpak gepresenteerd
- Plan van Aanpak is lokaal vastgesteld

Uitgangspunten herziene versterkingsaanpak

- Iedereen in Groningen moet veilig kunnen wonen, werken en naar school
- Door versneld stoppen gaswinning is de verwachting dat de veiligheid toeneemt
- Onderzoek gebouwen blijft nodig
- Start opnames gebouwen die mogelijk risico lopen
- Gebouwen verdeeld in drie categorieën
- Een risicocategorie geeft aan hoe groot de kans is dat een gebouw niet voldoet aan de geldende veiligheidsnorm

Vanaf najaar 2018

Naar aanleiding van een Mijnraadadvies is een lijst gemaakt met gebouwen die mogelijk niet bestand zijn tegen aardbevingen. Deze lijst is gemaakt aan de hand van analyses, waarbij gelet is op onder andere de volgende zaken:

- type gebouw, bouwmaterialen, gevelopeningen en andere technische zaken die bekend zijn;
- de samenstelling van de bodem waarop uw woning staat;
- de zogenaamde grondversnelling, ofwel de beweging die in de bodem ontstaat bij een aardbeving.

Mogelijkheden

De berekening geeft een risico voor de woning bij aardbevingen. Er zijn drie risicogroepen:

1. Niet verhoogd risico: de verwachting is dat de woning voldoet aan de norm.
2. Licht verhoogd risico: er is een kans dat de woning niet voldoet aan de norm.
3. Verhoogd risico: de verwachting is dat de woning niet voldoet aan de norm.

Andere werkwijze

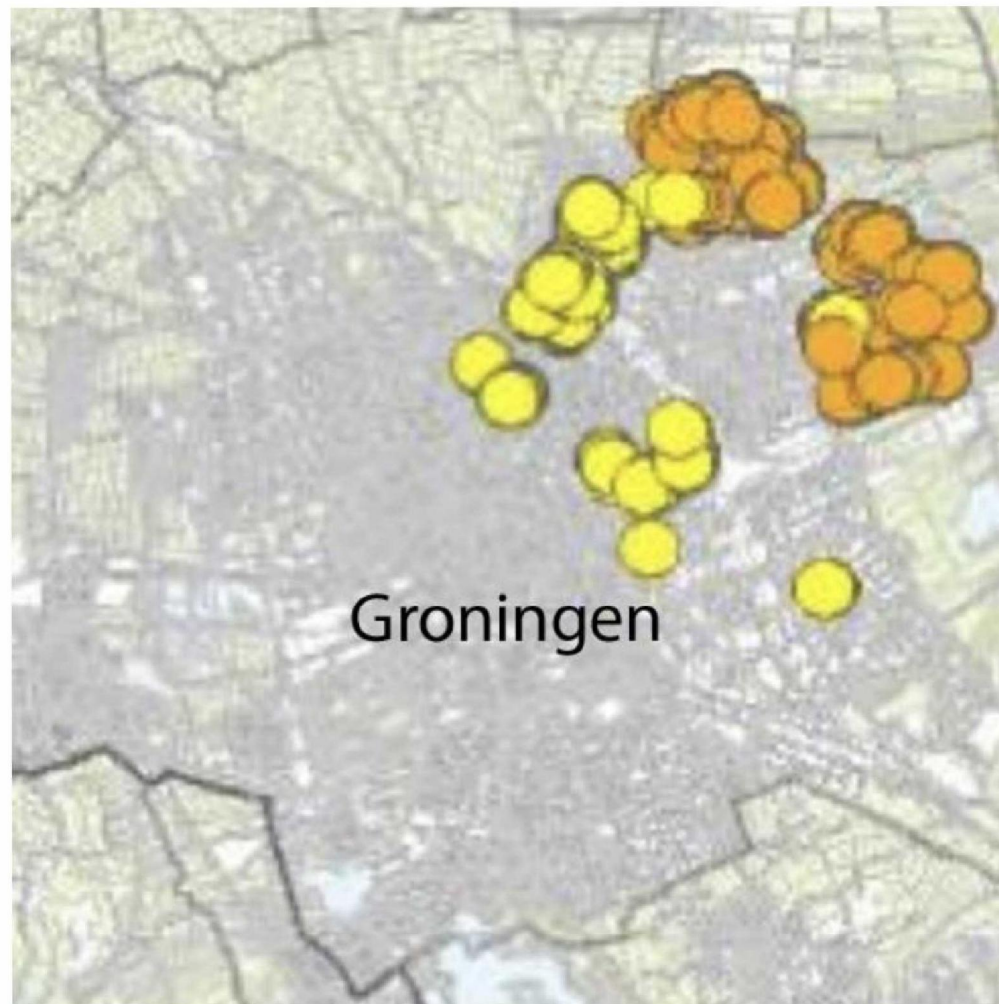
- Van privaat naar publiek (NAM uit het systeem van schade en versterken)
- Bestaande afspraken worden nagekomen
- Werkwijzen van oud naar nieuw kennen ook overlappingen
  - P50 zitten ook in bestaande batches

Aantallen

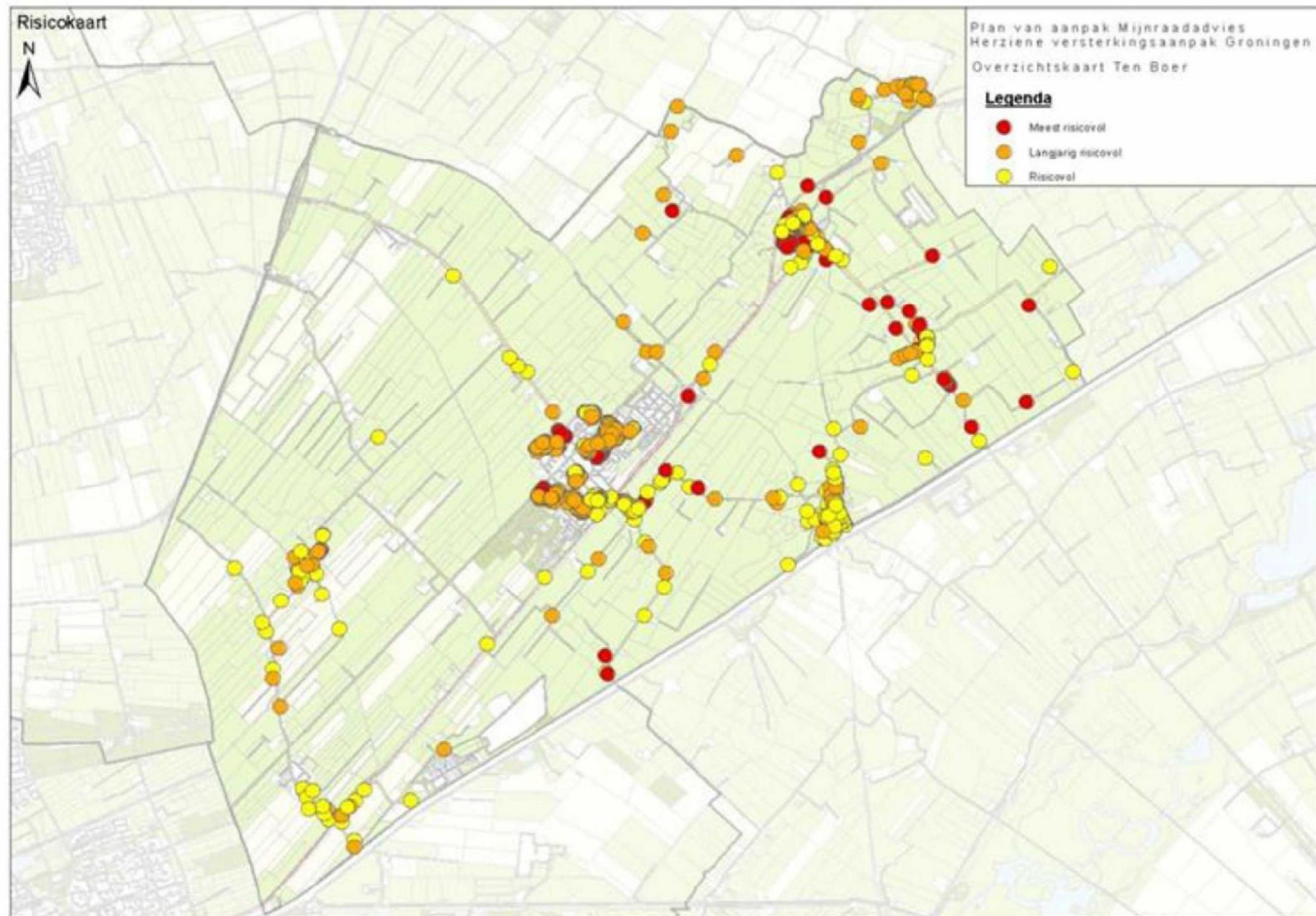
Voormalige gemeente Ten Boer (Uitvoeringsplan vastgesteld op 27 november 2018)				
Woonplaats	Hoge prioriteit	Lage prioriteit	Zeer lage prioriteit	Totaal
Garmerwolde		9	17	26
Lellens	1	6		7
Sint Annen			1	1
Ten Boer	83	277	84	444
Ten Post	47	33	60	140
Thesinge		19	18	37
Winneweer		20	2	22
Woltersum	5	20	61	86
Totaal	136	384	243	763

Voormalige gemeente Groningen (uit plan van aanpak Mijnraadadvies, NCG, 2 november 2018)				
Woonplaats	Hoge prioriteit	Lage prioriteit	Zeer lage prioriteit	Totaal
Lageland		5	4	9
Groningen		1205	1113	2318*

* De NCG heeft ons laten weten dat er nu ongeveer 3000 adressen in beeld zijn in de stad, omdat er na het verschijnen van het plan van aanpak nog adressen zijn toegevoegd

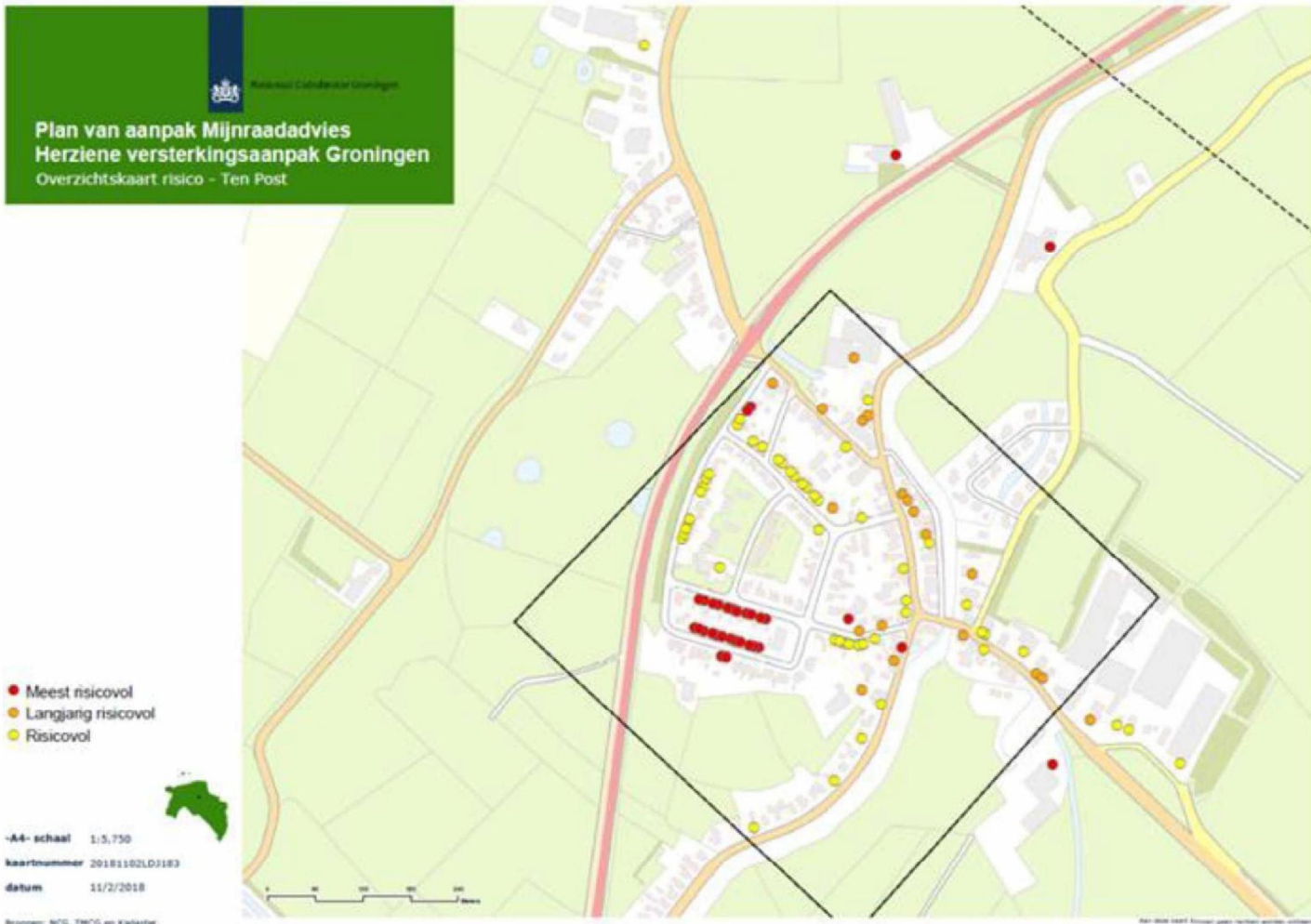
RTV Noord, 9 november 2018

Ten Boer

Ten Post

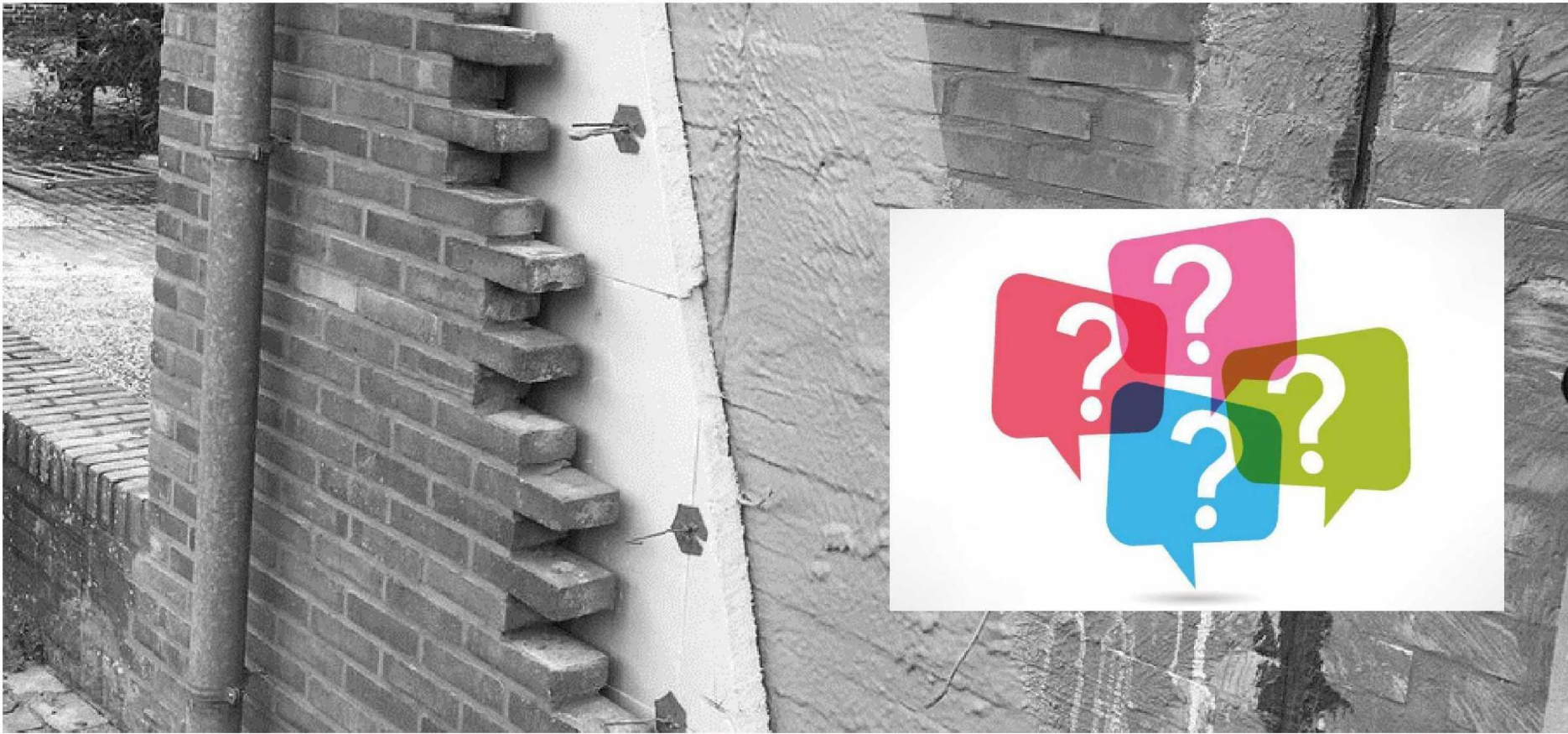

Nieuwbouwregeling

- Financiële compensatie voor maatregelen om nieuwbouwprojecten aardbevingsbestendig te maken
- Regeling verlengd tot 1 juli 2019, via loket bij de NCG

Versterken

(10)(2e)

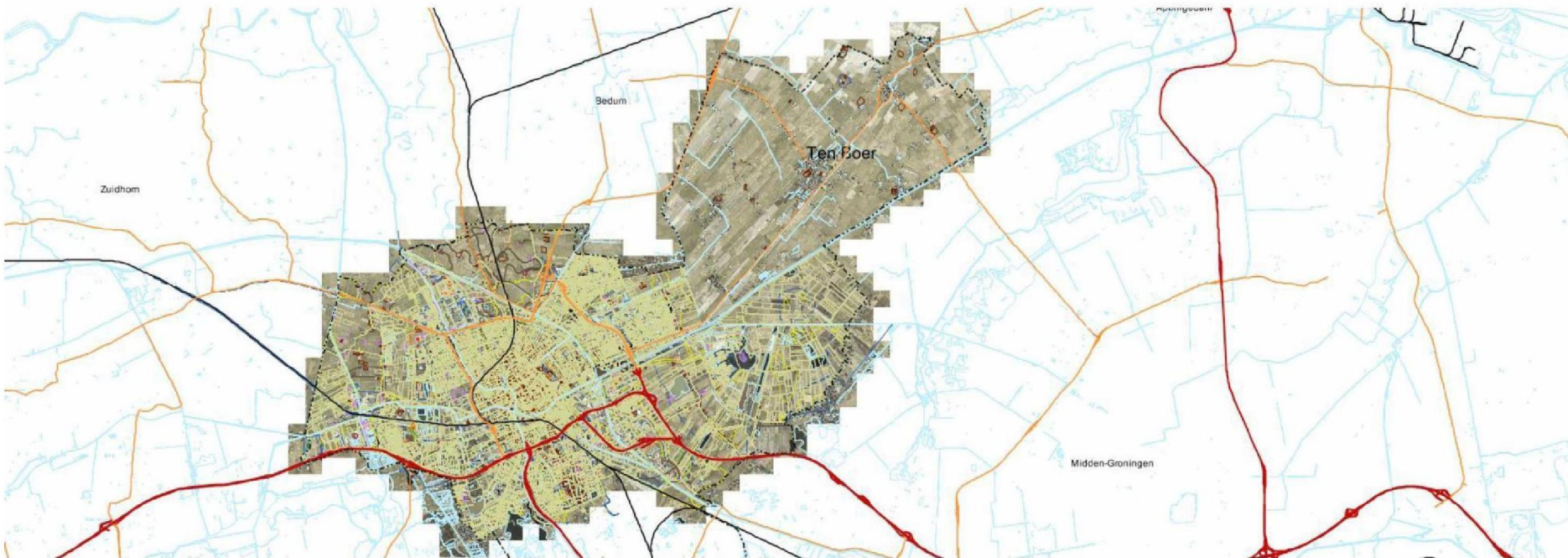

Dorpsvernieuwing

(10)(2e)

TEN POST VERSTERKT
VERNIEUWT!!!

Waarom dorpsvernieuwing?

- Najaar 2017: grote versterkingsopgave voor dorpen in Ten Boer
- Versterking inbedden en aansturen vanuit proces van dorpsvernieuwing
- Dorpen in positie brengen

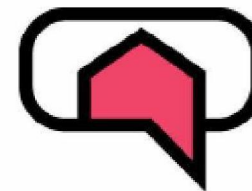
De praktijk

- Komen “ongevraagd” aan iemands voordeur en eigendom
- Invloed van besluiten van hogerhand
- Meerdere regisseurs/ opdrachtgevers (wie zit nu aan het stuur?)
- “Garantieregeling” (U krijgt terug wat u heeft?)
- Vernieuwingsgesprek loopt - Versterking (nog) niet
- Organiseren soms zelf de weerstand
- Wantrouwen lijkt basishouding (weinig krediet)

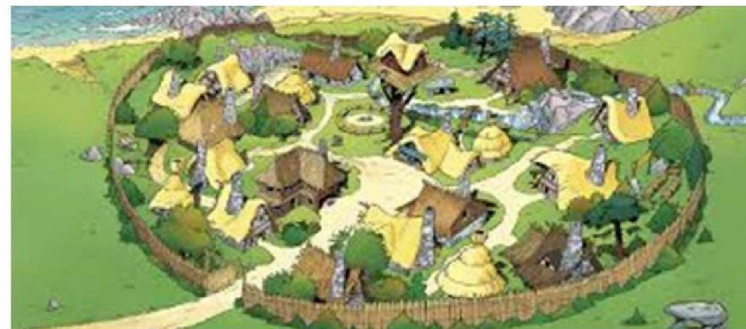
Geen versterking = geen vernieuwing!!!!

Nationaal Coördinator Groningen

centrum
veilig
wonen

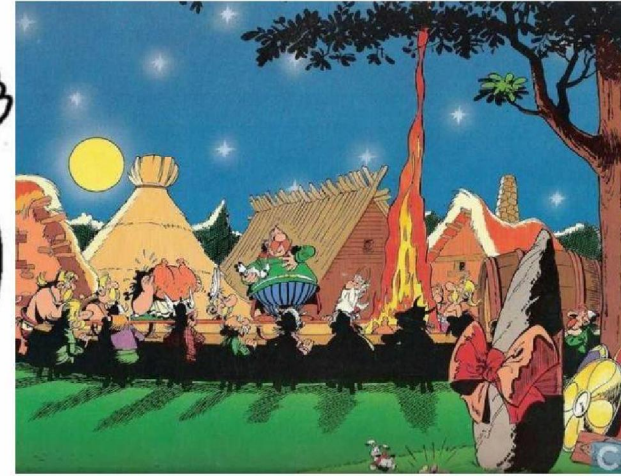

Wierden en Borgen

Woningstichting

#hoe dan !?

Klein houden

Begrijpbaar

Zichtbaar

Uitlegbaar

Aanspreekbaar

Aanwijsbaar (wie is in charge?)

.....

Communiceren

- Naast de bewoners
- Samen met bewoners
- Dorp bepaalt tempo

- Dorpstafels
- Dorpsavonden
- Samen met bewoners
- Thema's en prioriteiten

Actueel *Woltersum*

- Aardbevingsgevolgen geen issue in het dorp
- Geen betutteling
- Dorpskracht faciliteren (schoolbus)
- Willen als dorp werken aan een duurzame toekomst
  - In sociaal opzicht (zelfsturend)
  - (Her)positionering dorp in stedelijk netwerk Groningen
  - Actieagenda met middelen en aanvullende organisatiekracht

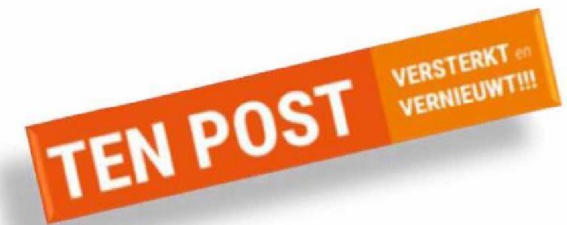

Planning

- Dorpsavond in februari
- Voor de zomer actieagenda vastgesteld

Actueel *Ten Post*

- Grote versterkingsopgave (133 woningen)
- 3 dorpsavonden geweest
- Vijf (geclusterde) thema's
- Conceptdorpsagenda gereed
- Nieuwbouw school

Planning

- Uitwerking vijf thema's met thematafels
- Uitvoeringsagenda voor de zomer
- Start sloop 1^e woningen najaar 2019
- Oplevering eerste nieuwe woningen 2020

Thema		Totaal
Dorpskarakter en identiteit		14
Groen	+	21
Duurzaam energie	+	23
Dorpscentrum	+	16
Voorzieningen, verbinding en leefbaarheid		24
Werkgelegenheid en ondernemen		5
Verkeersveilig	+	33
Wonen		9
Jongeren en leeftijdsvriendelijkheid		23
Recreatie en toerisme	+	3
Zeggenschap	+	3
Openbaarvervoer		5

advies- en ontwerpteam
24-09-2018

CONCEPT

Onderwerpen dorpsagenda (in ontwikkeling)

- behouden / respecteren
- verbeteren / versterken
- vernieuwen / transformeren
- wens tot een dorpsrandje
- verkeersveiligheid verbeteren
- dorpscentrum / ontmoetingspunt creëren (meerdere zoeklocaties)
- goede inpassing nieuwe kruising / ook voor langzaam verkeer
- verbeteren bereikbaarheid met OV
- ruimtelijk dorpsaanzicht met ruimte voor verbetering
- 30 km zone handhaven (Rijksweg)
- kansen nieuwe dorpsrandjes
- uitzicht behouden, invalidesteiger opwaarderen
- meer doen met water
- dorpslint behouden, versterken waar nodig
- respecteren, hoogwaardige dorpslint en groen
- aanhaken Kröddeburen
- verbinden wisselwoningen met dorp
- en verder:
- verbindingen (fysiek / clubs en mensen onderling)

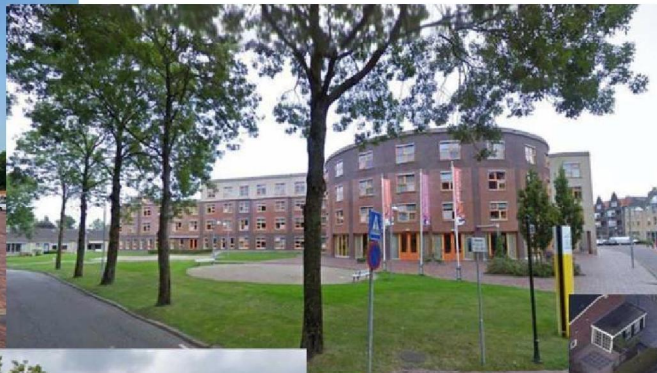
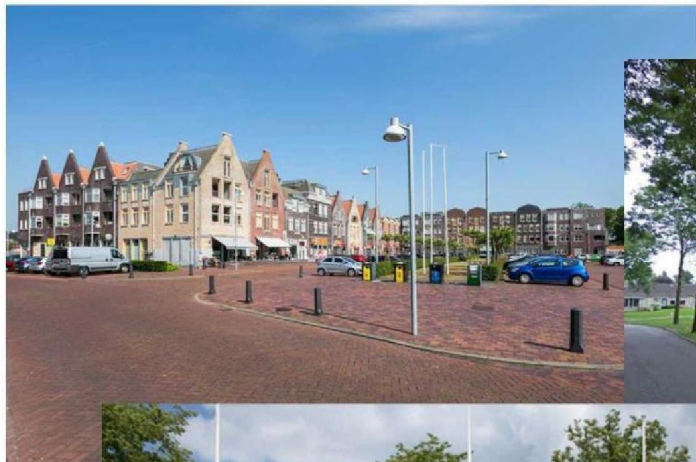

Actueel *Ten Boer*

- Fazanthof (herbouw 30 woningen)
- 1^e gesprek aanpak 't hart van Ten Boer
- Gaat om meerdere opgaven

Planning

- Start planvorming met inwoners september

Dorpsvernieuwing

Vragen

TEN POST VERSTERKT in
VERNIEUWT!!!

Nationaal Programma Groningen

Leo Bosdijk

<http://www.nationaalprogrammagroningen.nl/>

Toekomstperspectief

Nationaal Programma Groningen

Drie deelprogramma's

- Groningse kracht en trots
- Groningse energie en klimaat
- Groningse economie en arbeidsmarkt

centraal

Nationaal Programma Groningen - Toekomstbeeld 2040

Aanleiding

- Nationaal Programma Groningen is op 5 oktober 2018 vastgesteld
- Afspraken zijn gemaakt over hoofdlijnen en financiering. Een eerste investering van 1,15 miljard euro is vastgesteld
- Drie programmalijnen:
  - Groningse kracht en trots (welzijn, leefbaarheid, leefomgeving en gezondheid)
  - Groningse natuur, energie en klimaat (energietransitie)
  - Groningse economie en arbeidsmarkt

Het doel is het genereren van een perspectief voor de toekomst van Groningen, de energieprovincie van Nederland

- Onderdeel van het programma is een brede **dialog** met bewoners, instellingen en ondernemers over invulling van het programma onder ander om en **toekomstbeeld 2040** vast te stellen

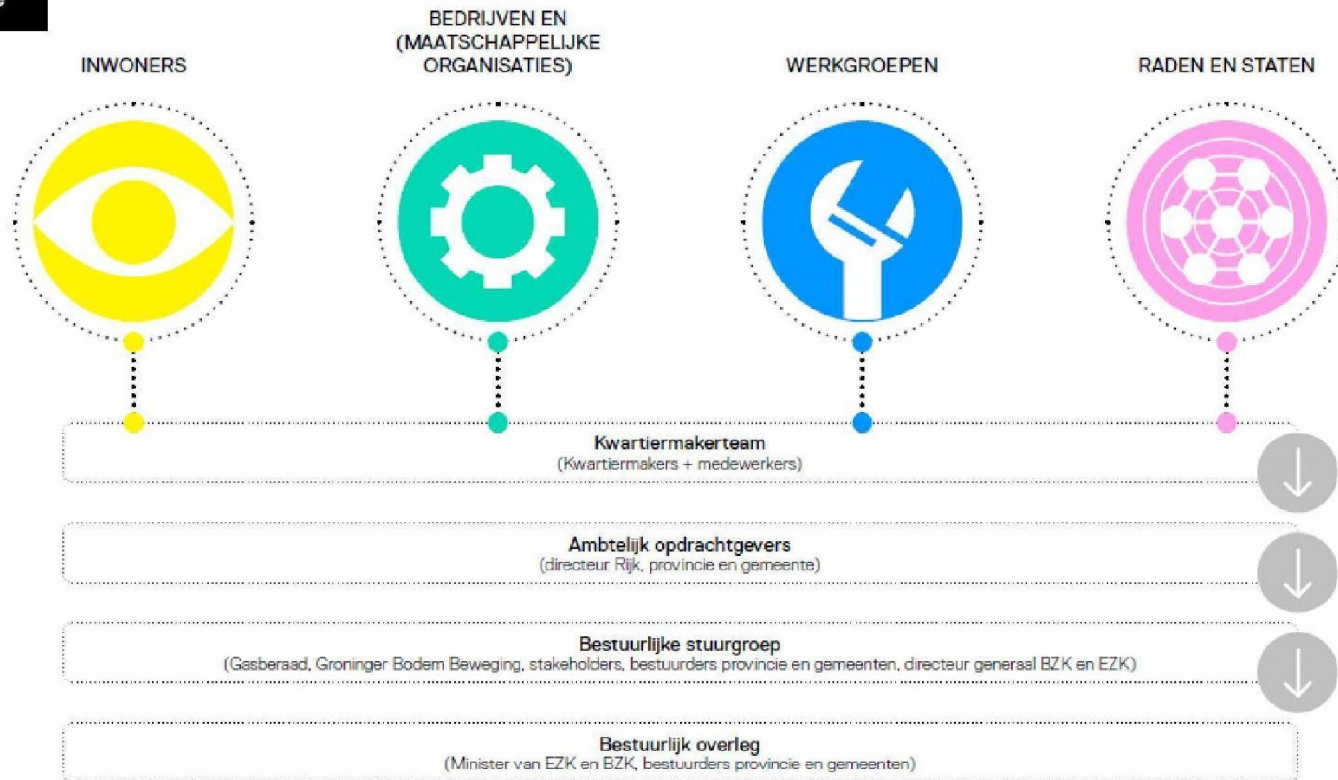
Nationaal Programma Groningen / Tussenstand december 2018

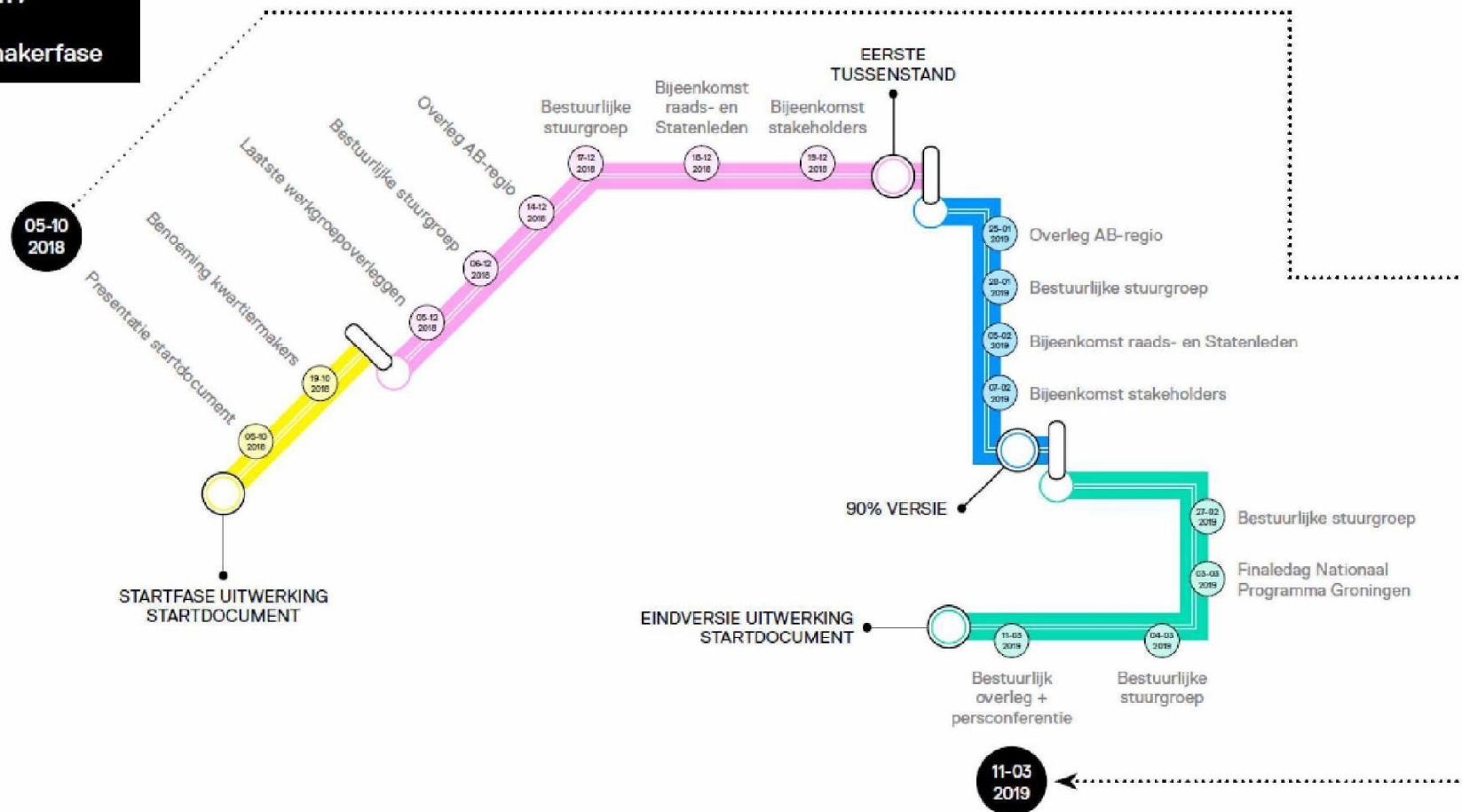
**Nationaal
Programma
Groningen /**

€ 1.150.000.000	Lokaal	Regionaal	Toekomstbeeld 2040	Bewaren 2023
Groningse Kracht & Trots	X			
Energietransitie	X	X		
- Vergroenen & verduurzamen		X		
- Digitalisering & innovatie		X		
- Klimaatbestendigheid & Natuur inclusieve Landbouw		X		
Economische Structuurversterking		X		

**Nationaal
Programma
Groningen /
Organogram
Kwartiermakerfase**

**Nationaal
Programma
Groningen /
Planning
Kwartiermakerfase**

Nationaal Programma Groningen

Vragen

Contactpersonen

- Programmadirecteur aardbevingen: Leo Bosdijk
  - (10)(2e) [@groningen.nl](mailto:(10)(2e)@groningen.nl)
- Ondergrond en gaswinning: (10)(2e)
  - (10)(2e) [@groningen.nl](mailto:(10)(2e)@groningen.nl)
- Schade: (10)(2e)
  - (10)(2e) [@groningen.nl](mailto:(10)(2e)@groningen.nl)
- Versterken: (10)(2e)
  - (10)(2e) [@groningen.nl](mailto:(10)(2e)@groningen.nl)
- Dorpsvernieuwing: (10)(2e)
  - (10)(2e) [@groningen.nl](mailto:(10)(2e)@groningen.nl)

<https://gemeente.groningen.nl/aardbevingen>